

Verlag bijeenkomst omgevingsvisie kleine kernen 17 september 2020

Oudemolen – Taarlo - Zeegse

Opening, welkom en toelichting

Delia Nijdam opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom.

We starten met een korte film over wat de omgevingsvisie inhoudt.

De gemeente is wettelijk verplicht een omgevingsvisie vast te stellen. In welke vorm mag iedere gemeente zelf bepalen.

We streven ernaar de concept omgevingsvisie in het eerste kwartaal van 2021 klaar te hebben.

Vaststelling door de gemeenteraad vindt op een later moment plaats.

De gemeente wil de inwoners betrekken bij de totstandkoming van de omgevingsvisie.

Hiertoe is het volgende gebeurd of ingepland:

- Enquête leefbaarheid - bijna 2000 inwoners hebben de enquête ingevuld. De uitkomsten zijn te zien op www.typischtynaarlo.nl onder downloads.
- In gesprek gaan met de inwoners
In de grote kernen heeft aan het begin van het jaar een drietal goed bezochte bijeenkomsten plaatsgevonden. Dit is de vijfde bijeenkomst van de kleine kernen, die we in verband met corona organiseren in de raadszaal van het gemeentehuis. In totaal zijn er zeven bijeenkomsten.
- Een schilderwedstrijd voor scholen.
- Advertentie / driehoeksborden met stellingen waarop u kon reageren.
- U vindt informatie en gespreksverslagen op de website www.typischtynaarlo.nl

De aanwezigen stellen zich voor en geven aan welke punten zij belangrijk vinden om over te spreken. Zij noemen:

- Verkeersveiligheid
- Leefbaar houden kleine kernen
- Duurzaamheid – energie
- Vitaal platteland.

De raadsleden zijn vooral aanwezig om horen wat er leeft onder de inwoners. Het is mooi dat ieder dorp is vertegenwoordigd.

Duurzaamheid

Lusanne van Benthem vraagt de aanwezigen om 1 woord te noemen dat bij hen opkomt bij duurzaamheid en om aan te geven welke punten aanwezigen belangrijk vinden om te bespreken.

De eerste woorden die bij de aanwezigen opkomen als ze aan duurzaamheid denken zijn:

- Energiebesparing
- Energieneutraal
- Duurzame energie
- Circulair

Bespreekpunten die – soms door meerdere personen – genoemd worden zijn:

- Elk dorp wekt zijn eigen energie op
- Duurzame dorpen / mooie dorpen
- E.A.Z.
- Leefbaarheid in combinatie met duurzaamheid.

Energiebesparing

- Voorstel om eerst met grootverbruikers in gesprek te gaan. Hiermee is iedereen het wel eens, maar de leefbaarheid van het dorp staat wel voorop.
- Kleinverbruikers kunnen mogelijk samenwerken in het nemen van maatregelen om woningen energieneutraal te maken. Kleinverbruikers – oftewel individuele huizenbezitters – zijn ook onderdeel van de omgevingsvisie.
- Landelijk is het klimaatakkoord en het gasbesluit vastgesteld. Hierin zijn afspraken gemaakt over duurzame energie, energie besparen en het duurzaam verwarmen van woningen en gebouwen.
- De wettelijke taak voor de gemeente Tynaarlo is gericht op de opwek van hernieuwbare energie, dit wordt naast lokaal ook Drenthe-breed opgepakt (Regionale Energiestrategie). Er is een aantal onderzoeken gedaan naar wat in Tynaarlo haalbaar wordt geacht op gebied van de opwek van hernieuwbare energie. Dit betreft met name inzet in zonneparken en zon op het dak. Dit betekent dat elk dorp aan zet is. Zowel klein- als grootverbruikers.

Hoe gaan we dit realiseren?

Bewoners stimuleren om energie te besparen

- Hierop heeft de gemeente geen invloed. Niet iedereen kan zich dit veroorloven.
- Een zonnepark in de Zeegser Duinen is geen optie vinden de aanwezigen. Ook de voornamelijk rieten daken in Taarlo vindt men niet geschikt. De kwaliteit van de dorpen en leefbaarheid moet zeker bewaakt worden.
- Landschappelijke en culturele plekken moeten gehandhaafd blijven. De aanwezigen pleiten ervoor gebruik te maken van het defensieterrein tussen Zeegse en Oudemolen.
 - **Actie gemeente:** *informerend gesprek over de mogelijkheden op het defensieterrein inplannen.*
- Men vindt dat ook buiten de gemeentegrenzen gekeken moet worden. De gemeente legt uit dat dit al gebeurt vanuit de RES-regio Drenthe (Regionale Energiestrategie) waar zij deel van uit maakt. Ook heeft iedere gemeente een eigen opgave te realiseren.

Innovatie

- Aanwezigen geven aan dat er meer mogelijk is dan men denkt/weet. Hiervoor open staan is belangrijk. Zie bijvoorbeeld de zonnepanelen op de rieten daken in Schipborg. Die zijn op een verantwoorde manier aangebracht. Of denk bijvoorbeeld aan het gebruik maken van de stroomsnelheid van de Drentse Aa.
- De gemeente geeft aan dat om rekening te kunnen houden met de innovaties, de doelstelling voor hernieuwbare energie iedere twee jaar in de gemeenteraad zal worden besproken. Op deze manier kan worden besproken of de doelstelling nog reëel is en welke innovaties er zijn die we kunnen toepassen.

EAZ-Windmolens

Men vraagt waarom niet veel meer EAZ-windmolens ingepland zijn.

Het antwoord is dat EAZ-molens wel onderdeel uitmaken van de ambitie, maar deze in verhouding heel weinig opleveren (15 MWh per jaar, daarmee wekken 1.000 kleine windturbines evenveel op als 1 grote windturbine). We kunnen niet voldoende plaatsen om de opgave te halen.

Isoleren van woningen

Bestaande (niet nieuwe) woningen moeten/kunnen een start maken met isoleren om energie te besparen. De gemeente ontwikkelt een Transitievisie Warmte die eind 2021 klaar moet zijn. De visie beschrijft wanneer welke woningen en gebouwen worden geïsoleerd of aardgasvrij worden gemaakt en wat de (maatschappelijke) kosten daarvan zijn. Grootschalige warmtenetten zijn niet voor onze dorpen geschikt. Het zal daarmee voornamelijk om individuele oplossingen voor duurzaam wonen gaan, waarbij fors wordt ingezet op energiebesparing en isoleren.

Alternatief voor aardgas

- Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden. Aardwarmte/geothermie is mogelijk geschikt voor glastuinbouw maar niet voor individuele woningen.
- Er zullen veelal individuele oplossingen benodigd zijn voor aardgasvrij wonen, of eventuele oplossingen voor clusters (6-8 woningen) die verwarmd worden met bijvoorbeeld bodemwarmte. Grootschalige collectiviteit is echter lastig, omdat in de dorpen de woningen vooral verspreid staan.
- De oplossing voor aardgasvrij wonen voor woningen die verafgelegen zijn is wellicht waterstof of groen gas. Hiermee vinden nog experimenten plaats en bovendien is dit nog in ontwikkeling. Zeker zal zijn dat de vraag naar groen gas en waterstof groot zal worden, ook in relatie tot de industrie. Daarmee is het onzeker in hoeverre het een haalbare optie is/wordt voor woningen. De focus van de gemeente ligt voorlopig op de meest haalbare oplossingen. De transitievisie warmte wordt bovendien elke 5 jaar herzien om de laatste ontwikkelingen op gebied van energie en warmte mee te nemen.

Leefbaarheid in combinatie met duurzaamheid

- Aanwezigen geven aan dat zij vinden dat de dorpskern behouden moet blijven. Geen zonneparken of grote windmolens in het dorp of aan de rand van het dorp.
- Opwekken van energie ziet men als een vorm van industrie, en daarom bij voorkeur op industrieterreinen en zeker niet ten koste van het landschap. Voorkomen moet worden dat transport nodig is in verband met de haalbaarheid en betaalbaarheid van het realiseren van hernieuwbare energie.
- Voorkeur voor innovatieve oplossingen. Hierbij kun je denken aan gedeeld bezit of collectief.

Draagvlak

Voor deze drie kleine kernen zijn de ambities van dorpsbelangen en een aantal inwoners hoog. De vraag is hoe je minder betrokken inwoners hierbij aanhaakt. Hierin is volgens de aanwezigen ook een – o.a. faciliterende – rol voor de gemeente weggelegd.

Conclusie

Men wil graag meewerken aan energiebesparende maatregelen.

Kwaliteit van het dorp moet behouden blijven.

*Gemeente gaat informatief gesprek aan over eventuele mogelijkheden op het defensie terrein.
Inwoners vragen hulp en faciliterende rol van de gemeente.*

Leefbaarheid

Deze dorpen hebben hoog gescoord in de uitkomsten van de leefbaarheidsenquête.

De score is een 8,5. De belangrijkste kwaliteiten zijn de rust, natuur, ruimte en de mooie omgeving.

Op voorzieningen is lager dan gemiddeld gescoord. De voorzieningen zijn op vrij korte afstand beschikbaar en dat vinden inwoners acceptabel.

Welke punten zijn vanavond van belang om te bespreken?

Sociale samenhang

In deze dorpen is de sociale samenhang groot. Een knelpunt is echter de vergrijzing. Ouderen wonen in te grote huizen met teveel onderhoud. Ze willen echter graag in het dorp blijven wonen voor de sociale contacten. Er wonen relatief weinig jongeren in de dorpen. Wat kan/moet hieraan gedaan worden?

- Geopperd wordt op het militair terrein woningen voor jongeren te creëren. Ook staat zowel in Oudemolen als in Zeegse een aantal huizen leeg. Hierin zouden voor ouderen/jongeren woningen gecreëerd kunnen worden.
- Is het mogelijk om woningbouw voor ouderen te realiseren zodat er meer doorstroming komt? Hierover bestaan wel ideeën. Men vindt dat de gemeente hierin ook een meer actieve rol kan spelen. Als voorbeeld noemt men de school in Oudemolen. Hierin had men graag woningen voor ouderen/jongeren gerealiseerd. De gemeente heeft het gebouw echter particulier verkocht, en niet vooraf geïnformeerd of er ideeën leefden. Doorstromen creëren is belangrijk, dat erkent iedereen. Het is echter lastig omdat de woningen die beschikbaar zijn/komen in een te hoge prijsklasse zitten voor starters. Als voorbeeld wordt de realisatie van drie dure koopwoningen aan de Meester Croneweg in Oudemolen genoemd.
- Men vraagt meer flexibiliteit van de gemeente voor het opdelen van bijvoorbeeld een grote boerderij in meerdere wooneenheden. Mensen die in deze dorpen wonen, blijven hier tot op hoge leeftijd wonen in verband met de prettige leefomgeving en sociale aspecten. Daarom moeten er creatieve oplossingen bedacht worden.
- Of jongeren geïnteresseerd zijn om te wonen in de dorpen is niet duidelijk. In ieder geval niet in de huidige dure woningen.
- Aanwezigen zijn in algemene zin van mening dat het een positief effect heeft als er meer variatie in de bevolking in de dorpen komt en dan niet alleen qua leeftijd.

Bereikbaarheid

De gemeente vraagt of er alternatieve vormen voor openbaar vervoer nodig zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de taxi-HUB om vanuit het dorp naar hoofdlijnen openbaar vervoer te komen. Hieraan is geen behoefte. De inwoners reizen per auto of fiets – al dan niet naar de aansluiting met het openbaar vervoer.

Verkeersveiligheid

In de enquête is genoemd dat de Hoofdweg in Zeegse een knelpunt is. Hier wordt te hard gereden.

- Inwoners geven aan dat dit al lang speelt en dat hierover ook al regelmatig overleg met de gemeente heeft plaatsgevonden. De weg moet echter breed en recht zijn omdat er ook militair vervoer over moet rijden.
Een dilemma waarvoor geen van de aanwezigen de oplossing weet. De betrokken "overtreders" aanspreken werkt soms averechts is de ervaring.
- Er is geen fiets- en/of wandelpad langs de weg. Dit zorgt regelmatig voor gevaarlijke situaties. In verband met het hoge gras in de berm kan men niet zomaar uitwijken. De inwoners vragen de gemeente de strook langs de weg vaker te maaien. Op deze manier wordt rekening gehouden met behoud biodiversiteit en kan tegelijkertijd veilig uitgeweken worden indien nodig.
- Een aantal tips (niet voor in de omgevingsvisie, maar op uitvoeringsniveau) waarmee de gemeente iets zou kunnen doen is:
 - Het aanbrengen van belijning en kuilen (in plaats van drempels) werkt snelheidsremmend (aldus een onderzoek dat hiernaar gedaan is);
 - Een klinkerweg nodigt uit om minder snel te rijden;
 - De weg verbreden met grastegels;
 - De berm maaien (eventueel strook biodiversiteit handhaven).

De gemeente legt uit dat voor het aanbrengen van belijning landelijk beleid is vastgesteld. Dit kan de gemeente niet op lokaal niveau regelen.

Verbeteren beheer en onderhoud

- In de enquête werd een aantal opmerkingen gemaakt over De Brink in Zeegse. Men wil graag dat deze in de oude staat teruggebracht wordt.
Hiervoor is in het verleden een plan gemaakt. Partijen waren Dorpsbelangen, Boermarke Zeegse (eigenaar) en een onderzoeksbureau. Dit plan is nooit tot uitvoering gekomen. Boermarke Zeegse heeft zich destijds teruggetrokken. Dorpsbelangen geeft aan weer met Boermarke Zeegse in gesprek te willen.
Verder zijn zij hierover ook in overleg met een aantal gemeenteambtenaren.
- Aanwezigen vragen aandacht voor het maaibeleid. Met name in verband met de veiligheid. Men is van mening dat het maaien zodanig kan dat de biodiversiteit gehandhaafd blijft. Dorpsbelangen gaat hierover binnenkort in gesprek met de wethouder.
- Aanwezigen vragen aandacht voor de overhangende takken op de fietspaden.

Voorzieningen

De dorpen kennen niet veel voorzieningen als winkels etc. Dit is voor hen geen probleem.

Afval

- Men stoort zich aan het zwerfvuil in de natuur. Hiervoor graag aandacht.
Dit zou kunnen door meer afvalbakken te plaatsen. Door een andere aanwezige wordt hier echter ook een kanttekening bij geplaatst, namelijk dat dit ook voor meer zwerfafval kan zorgen. Een optie die genoemd wordt is om inwoners te mobiliseren om op vrijwillige basis het vuil te ruimen op een vast moment.
Dit onderwerp komt op de agenda van Dorpsbelangen. Voor het zelf vuil ruimen stelt de gemeente materialen beschikbaar.

- De gemeente legt uit dat er bewust voor gekozen is om in buitengebieden geen afvalbakken meer te plaatsen, maar alleen in het centrum van de dorpen. Het blijkt namelijk dat op meer afgelegen plekken ook veel afval bij de afvalbakken gedumpt wordt. Het is de bedoeling dat de mensen zelf hun afval meenemen vanaf een picknickplaats of andere locatie en dit blijkt in de praktijk goed te werken.

Recreatie/toerisme

- In dit gebied komen veel toeristen/dagjesmensen fietsen en wandelen. Op dit moment is het erg druk op de fietspaden in en rondom de kleine kernen. Drukker dan in voorgaande jaren.
- Er is geen behoefte aan nieuwe voorzieningen voor recreanten. Volgens de aanwezigen zijn er voldoende hotels/terrassen/restaurants/campings.

Digitale voorzieningen

Het moet in de dorpen eenvoudig zijn om thuis te kunnen werken. De digitale mogelijkheden moeten hiertoe toereikend zijn.

Hiermee kan men dan ook andere zaken regelen, zoals bijvoorbeeld vervoer delen, zorg op afstand etc.

Vitaal platteland

Er is veel platteland in deze omgeving. Maar is er voldoende biodiversiteit?

Heidevelden vergrassen en soorten rijkdom verminderen.

Ook de klimaatadaptatie is hierop van invloed. Verdroging waardoor de natuur het niet redt en op andere plekken mogelijk wateroverlast.

Droogte

Men vindt dat hemelwaterafval niet meer op het riool geloosd zou moeten worden. Het water kan dan in de grond afstromen.

Om dit idee uit te kunnen voeren is samenwerking met de gemeente nodig en zou de gemeente ook kunnen/moeten bijdragen aan de kosten.

Positie Staatsbosbeheer

De positie van Staatsbosbeheer vindt men zorgelijk.

Regelmatig neemt Staatsbosbeheer beslissingen waarin de inwoners niet zijn gekend.

Voorbeelden zijn het plaatsen van wildroosters, afsluiten van paden, plaatsen van nieuwe omheiningen, etc.

Het frustrereert dat op het gebied van inrichting blijkbaar geen vergunningen aangevraagd hoeven te worden.

Actie gemeente: in verdiepingsoverleggen met stakeholders – Staatsbosbeheer is een stakeholder – later dit jaar informeren naar de visie op het beleid. En navragen wie contactpersoon is.

Informatie terugkoppelen aan Dorpsbelangen.

Verhogen beekbodem

In het traject tussen Taarlo en Oudemolen wordt de beekbodem van de Drentse Aa verhoogd (door Staatsbosbeheer in samenwerking met Het Waterschap). Het betreft een pilot om de verdroging tegen te gaan. Dit heeft impact op de natuurwaarde. Men maakt zich zorgen hierover.

Het effect is namelijk niet voorspelbaar en de ingreep is gigantisch.
Er is niet voldoende gebiedseigen grond, dus wordt grond aangevoerd. Dit betreft een 10.000 tal vrachtauto's. Dit betekent wel iets voor de omgeving.

Afsluiting

Delia dankt een ieder voor de aanwezigheid en inbreng.
Het verslag van dit overleg plaatsen we op de website www.typischtynaarlo.nl en zal door Renate Beugelink aan Dorpsbelangen worden gestuurd.
De informatie die u vanavond heeft gegeven nemen wij mee als input voor de omgevingsvisie.

Corrie Bos
5 oktober 2020

